

Hvorfor er god ledelse viktig? En internasjonal studie viser at godt lederskap gir lavere pasientdødelighet og bedre økonomiske resultater

God ledelse gir gode resultater

Ledere med medisinsk kompetanse, scorer høyest på indikatorer for god ledelse (1). Årsakene til dette er blant annet at de har bedre forståelse av kjernevirksomheten og faglige utfordringer, oppnår bedre kommunikasjon med de ansatte og har høy legitimitet som ledere. Et annet vesentlig funn er at sykehus som scorer høyt på lederskap, lar ledere jobbe mer selvstendig. Tydelig beslutningsmyndighet for å utvikle tjenestetilbudet både faglig og organisatorisk er sterke incentiver for ledere. Kontroll over budsjett og investeringsmidler er en nødvendighet for å ta et samlet ansvar for oppgavene.

De medisinske enhetene på sykehusene har ansvar for mer enn løpende pasientbehandling. Det må være en forutsetning at noen har kompetanse til å følge med i internasjonal fagutvikling, prosjektdeltakelse, vurdere nye metoder og organisere god utdanning. I tillegg kreves det medisinsk kompetanse for utvikling av godt pasientsikkerhetsarbeid, evaluering av kvalitet og riktig prioritering.

En god leder ser sine ansatte og leder gjennom felles innsats for et mål som er forstått av alle. Vi ser en rekke negative konsekvenser av å fjerne stedlig ledelse når funksjoner slås sammen, men fortsatt er delt på flere geografiske lokalisasjoner. Verken daglig drift eller arbeid for ønsket endring, vil fungere uten en leder som er fysisk tilstede på arbeidsplassen. En god leder må ta ansvar for drift innen økonomiske rammer, personell og ha kompetanse i faget ledelse. Det innebærer både et krav til oss som leger om å kvalifisere oss i faget ledelse og et krav til sykehusene om stillinger med myndighet til å ta ansvaret. Vi må ta ledelsen og gjøre det godt – det gir god kvalitet i helsetjenesten.

I kommunene er det et stort udekket behov for leger i lederstillinger. Kommuneoverlegen må inn i kommuneledelsen med tydelig ansvar, oppgaver og handlingsrom. Skal kommunene overta sykehusoppgaver slik Samhandlingsreformen foreslår, er det avgjørende med medisinsk kompetanse i ledelsen for å utvikle de kommunale helsetjenestene.

I forslaget til ny folkehelselov gjøres folkehelse til et ansvar for hele kommunen, ikke bare helsesektoren. Det er bra, men vil kreve samfunnsmedisinsk kompetanse for å forstå helsedata, årsakssammenhenger, fremme tiltak og vurdere konsekvenser. Skal lovforslaget bli gjennomførbart, må kommunene ha denne kompetansen i ledelsen. Kommuneoverlegen må få både ansvar og myndighet til å bidra til godt kommunalt folkehelsearbeid.

I en høring på Stortinget sa Are Helseth (Ap) at hans tro på organisasjon stadig avtar og hans tro på ledelse blir stadig sterkere. Her traff en erfaren politiker, sykehusleder og lege spikeren på hodet. Reformen og omorganiseringer hører til hverdagen i helsetjenesten. De gir i seg selv sjelden en bedre helsetjeneste. Målet om bedre helsetjenester krever god ledelse. I helsetjenesten må medisinsk faglig kompetanse anerkjennes som et sentralt element i god ledelse, og som et viktig bidrag til kvalitet og god økonomisk styring. Vi trenger flere dyktige legeledere i helse-Norge. Ta utfordringen kolleget!

Litteratur

1. McKinsey & Company, London School of Economics and Political Science: Management in Health Care. Why good practice really matters. London 2010.

Torunn Janbu

Torunn Janbu
torunn.janbu@legeforeningen.no
president

.....
Torunn Janbu (f. 1954), Legeforeningens president fra 2005. Dr. med. 1990. Spesialist i generell kirurgi og ortopedisk kirurgi. Leder av Verdens legeforenings (WMA) etiske råd fra 2010.
.....

